

ת"פ 45956/03/13 - מדינת ישראל נגד קאסם מגאהד

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 45956-03-13 מדינת ישראל נ' מגאהד

לפני כב' השופט משה יועד הכהן
מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)
ע"י ב"כ עו"ד חיים פס

נגד
קאסם מגאהד
ע"י ב"כ עו"ד רמי עותמאן

גזר דין

כתב האישום וההרשעה

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של פציעה בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיפים 334 + 335(א)(1) לחוק העונשין תשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**").
2. על פי העובדות בהן הודה הנאשם, ביום 18.3.13, בשעה 19:30 או בסמוך לכך, ישב הנאשם יחד עם מוחמד אבו סנינה (להלן: "**המתלונן**"), סאלם אבו סכור, מחמוד נאסר אלדין, בחדר האוכל של העובדים במרכז "מגה" בקניון הראל במבשרת ציון. בין הנאשם לבין המתלונן התגלע ויכוח במהלכו המתלונן התבטא ש"**אף אחד בעולם לא יכול להרביץ לו**". הנאשם בתגובה אמר למתלונן, כי הוא יכול להרביץ לו. המתלונן ענה "**לא אתה ולא עוד מאה כמוך לא ירביצו לי**". או אז, אמר הנאשם למתלונן "**בוא נצא בחוץ**".
3. המתלונן וסאלם אבו סכור יצאו אל מחוץ לקניון, כשהנאשם בעקבותיהם. הנאשם נטל בידו סכין בעל להב של כ- 4 ס"מ (להלן: "**הסכין**") ובהיותו מאחורי המתלונן תקף אותו ודקר 4 פעמים - בצווארו, בחזהו ושתי דקירות נוספות בגב. המתלונן התגונן בידי וסאלם סייע בידי להרחיק את הנאשם מהמתלונן. לאחר שהנאשם הופרד והורחק מהמתלונן, פעל הנאשם להסתיר את הסכין, בכך שמסרו בחשאי למוניר עוואדלה, שהינו מאבטח בקניון, תוך שאומר לו "**תשמור על זה ואל תניד לאף אחד**".

4. כתוצאה מהדקירות, נגרמו למתלונן חתך בצוואר באורך של 5 ס"מ עם דימום מעורק קטן, חתך פאראורטברלי בגב, באורך של כ-7 ס"מ, בצד השמאלי של הגב שהגיע עד גוף החוליה, חתך נוסף בגב וחתך בחזה. במתלונן בוצעה, תחת הרדמה כללית, אקספלורציה ותפירה לחתך בצוואר וכן ניקיון ותפירה לשאר החתכים.

תסקיר שירות המבחן

5. הסדר הטיעון לא כלל הסכמה לעניין העונש. אולם, נקבע כי יוזמן תסקיר מאת שירות המבחן. על פי הנאמר בתסקיר, מדובר בצעיר כבן 19, רווק, נעדר עבר פלילי, השוהה בתנאי מעצר בית מלאים בביתו במחנה הפליטים בביתו בשועפט בפיקוח הוריו. על פי ההתרשמות בתסקיר מדובר בצעיר הנמצא בשלב בחירת דרכו בחיים וגיבוש זהות עצמית. עורכת התסקיר מתרשמת כי הנאשם מנהל אורך חיים נורמטיבי בדרך כלל ואינו מעורב בעניינים אלימים. משפחתו מהווה עבורו סביבת שייכות מרכזית וקיימת גוננות יתר מצד הוריו לגביו, כאשר הנאשם מתקשה להתמודד עם סיטואציות חברתיות מורכבות, ללא תיווך משפחתו.

6. הנאשם סיים 10 שנות לימוד ועזב את בית הספר על רקע הישגים בינוניים ורצונו לסייע בפרנסת המשפחה. במסגרת חקירת המעצר שנערכה בעניינו, ההערכה הייתה כי קיימת רמת סיכון נמוכה להישנות התנהגות דומה ובמידה ותבוצע עבירת אלימות, רמת החומרה הצפויה ממנה נמוכה אף היא. באשר לעבירה נשוא ההרשעה, הנאשם נוטל אחריות חלקית לביצועה וטוען כי על רקע ויכוח מילולי בינו לבין המתלונן ועובדים נוספים, הוא יצא מחדר האוכל וניסה להשיג את מעסיקו בטלפון כדי לדווח לו על האירוע. לטענתו, הותקף מאחור על ידי המתלונן והאחרון הוא זה ששלף את הסכין לעברו תחילה והוא נטל את הסכין מידו ופצע אותו כאקט של הגנה עצמית. יצוין, כי בדיון מיום 30.12.13 אמרו ב"כ הנאשם וגם הנאשם עצמו, כי הנאשם חוזר ומודה בעובדות כתב האישום המתוקן כפי שנכתב, על אף הדברים המיוחסים לו בתסקיר (פרוטוקול עמ' 10, שורות 6-14).

7. שירות המבחן מעריך, כי ברקע למעורבותו לעבירה עמדו חוסר בשלותו והקושי שלו להתמודד בצורה יעילה עם סיטואציה מורכבת בה חש מותקף. ההערכה בתסקיר, כי הנאשם חש מאוים ופגוע מהיחס שקיבל מהעובדים נגדו ובמענה לו הגיב באלימות חריגה ובאימפולסיביות. שירות המבחן מצוין, כי קיים פער בין התנהגותו של הנאשם עד כה וקורות חייו, לבין התנהגותו המתוארת בכתב האישום והוא מתקשה לקחת על עצמו אחריות מלאה לעבירה ורואה עצמו כקורבן לאירוע. שירות המבחן ממליץ, בהתחשב בעובדה שההליך המשפטי, המעצר ומעצר הבית היוו גורם מרתיע עבור הנאשם, להטיל עליו עונש מוחשי של מאסר שירוצה בעבודות שירות, כשלצדו ישולב במסגרת צו מבחן לתקופה של שנה, בקבוצה טיפולית המיועדת לצעירים שהופנו לשירות המבחן בגין עבירות אלימות.

עיקר טענות הצדדים

8. ב"כ המאשימה בדבריו טען, כי יש לקבוע לעבירה בנסיבותיה מתחם ענישה הנע בין 2-4 שנות מאסר בפועל, כאשר עונשו של הנאשם צריך לעמוד ברף התחתון של המתחם המוצג וזאת לצד מאסר על תנאי, קנס ופיצוי למתלונן. לטענתו, כתוצאה מהעבירה נפגעו הערכים המוגנים של שלמות הגוף וחיי אדם וכן בטחון הציבור ושמירת הסדר הציבורי. לדבריו, יש להתייחס בחומרה רבה לעבירות אלימות, במיוחד כאלה המתבצעות באמצעות נשק קר, כאשר במקרה דנן בחר הנאשם לפתור וויכוח שטותי באמצעות שימוש בסכין. ב"כ המאשימה הפנה לעובדה שהנאשם לא נטל אחריות מלאה למעשיו, דבר זה מציב קושי רב ויש לו גם השלכות לגבי מידת ההבנה שלו לגבי חומרת המעשה ומכאן הסיכון שעלול לנבוע מהתנהגותו הצפויה בעתיד. הוא גם הציג לבית המשפט פסיקה של בית המשפט העליון לגבי העבירות של פציעה והחזקת סכין, שבה נקבעו מתחמי ענישה שבין שנה ל-5 שנים.

9. ב"כ הנאשם בטענותיו גרס, כי תסקיר שירות המבחן איננו שלילי. לדבריו, מדובר בעבירה בודדת ולא אופיינית של הנאשם. לדבריו, הנאשם בא ממשפחה נורמטיבית שאינה מעורבת בפלילים, הוא סובל מבעיות רפואיות של אסטמה ועבד במקום ביצוע העבירה על מנת לפרנס את עצמו ובני משפחתו. לדבריו, לעיתים הנאשם, בסיטואציות מסוימות, אינו יודע כיצד להתנהג, אולם, החברה תצא נשכרת אם במקום לשלוח את הנאשם למאסר, יוטל עליו עונש של עבודות שירות ולצדו יישלח לקורס של התמודדות עם אלימות, דבר שלא התאפשר בתקופת מעצר הבית בשל העדר קורסים מתאימים לדוברי ערבית. עוד לדבריו, הנאשם ישב 45 יום מאחורי סורג ובריח ומאז חודש אפריל האחרון, הוא שהה במעצר בית ללא כל הפרות. הנאשם הודה בהזדמנות הראשונה, חסך זמן שיפוטי יקר, לא ניסה להתחכם וגם הוא נפצע באותו אירוע. בנוסף ציין, כי נעשתה סולחה בין המשפחות, כאשר משפחת קורבן העבירה היא משפחה גדולה ומשפחתו של הנאשם היא משפחה קטנה. בשל הסולחה, נדרשה המשפחה לשלם כ-50,000 ₪ למשפחת המתלונן. לצורך התשלום נזקק אביו של הנאשם שהוא עובד עיריית ירושלים לגייס כספים מבני משפחה והדבר היווה לקח הן עבור הנאשם והן עבור בני משפחתו. לטענת ב"כ הנאשם, ניתן למצוא פסיקה לא מעטה בה הוטלו על נאשמים בנסיבות דומות 6 חודשים בעבודות שירות, כאשר העבירה בה הורשע הנאשם בסופו של דבר, בניגוד לעבירה של חבלה בכוונה מחמירה בה הואשם במקור, נדונה בבתי משפט השלום, ולא בבתי המשפט המחוזיים ורמת הענישה היא בהתאם.

דברו של הנאשם

10. הנאשם בדברו האחרון הביע חרטה עמוקה וצער על מעשיו ואמר כי למד לקח מהאירוע והוא מבטיח שלא לחזור על מעשים כאלה בעתיד.

דין והכרעה

11. גזירת דינו של הנאשם מתבצעת על פי תיקון 113 לחוק, שבו על בית המשפט לקבוע תחילה מתחם ענישה הולם המבוסס על הערך החברתי המוגן שנפגע, על מידת הפגיעה בו, על מידת אשמו של

הנאשם, על נסיבות המקרה ועל רמת הענישה הנוהגת, כל זאת באספקלריה של עקרון ההלימה, שהוא "כוכב הצפון" של התיקון. לאחר מכן, על בית המשפט לגזור את העונש הקונקרטי בתוך המתחם, בהתחשב בשורה של מאפיינים אישיים של העושה וכן תוך התחשבות בעקרונות של גמול והרתעה ובשיקולי שיקומו של העבריין.

12. באשר לערכים החברתיים שנפגעו, מדובר בפגיעה בשלימות גופו של אדם ובבריאותו ובסיכון חייו וכן, בפגיעה בשלום הציבור ובסדר הציבורי. עבירות הסכינאות שהפכו כלי נפוץ ליישוב סכסוכים, לעיתים קרובות סכסוכים על דברים של מה בכך, בעיקר בין צעירים ובני נוער, הם בגדר רעה חולה שעל בתי המשפט, לצד גורמי האכיפה, לפעול לעקירתן מן השורש. לעניין זה נאמר, כי **".. משהפכה האלימות, בסכין במקרה זה גם במברג, למכת מדינה, אין מנוס ממתן משקל רב להרתעה הנדרשת.... אכן מצויים אנו, לדאבון הלב, בעידן בו הקול הדומיננטי, כמגמה שיפוטית, בעבירות מעין אלה בהן עסקינן, מה שקרוי פעמים "תת תרבות הסכין", נאלץ להיות הקול המחמיר, כדי להגן על החברה וכדי להרתיע את העבריינים"** (ע"פ 2949/06 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם ב"נבו" 3.7.06). עוד נאמר באותו עניין, כי **"יש להלחם באלימות שפשטה בחברה הישראלית על כל צורותיה וגווניה, אם בתוך המשפחה ואם מחוצה לה, אם בקרב בני נוער ואם בקרב מבוגרים. נגע האלימות הינו רעה חולה שיש לבערה מן היסוד, ומן הראוי כי ידע כל איש ותדע כל אישה כי אם יבחרו בדרך האלימות ייטו בתי המשפט להשתית עליהם עונשי מאסר משמעותיים ומרתיעים מאחורי סורג ובריח"** (ע"פ 3573/08 עוואדרה נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 13.4.2010)).

13. מידת הפגיעה בערך המוגן היא משמעותית, לנוכח העובדה שמדובר במספר דקירות בגופו של המתלונן שחייבו את אשפוזו לצורך טיפול כירורגי בהרדמה כללית.

14. לגבי רמת הענישה הנוהגת ניתן למצוא קשת רחבה של ענישה בעבירות אלימות מסוג זה. אמנם, הענישה העוסקת בדקירות סכין ובעבירות אלימות נוספות נוטה לצד המחמיר וכוללת עונשי מאסר בפועל לתקופות משמעותיות, גם לגבי נאשמים צעירים ואף לגבי קטינים. אולם, ניתן למצוא גם פסיקה מקלה יותר המסתפקת במקרים המתאימים גם בעונשי מאסר בעבודות שירות. זאת, במיוחד כשמדובר בנאשמים צעירים שעברו תהליך שיקומי משמעותי או שסבלו ממצב בריאותי קשה (ראו: ע"פ 8585/04 פסחוב נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 2.1.06); ע"פ 5641/09 מדינת ישראל נ' ברזינסקי (פורסם בנבו, 22.3.10); ע"פ 1132/07 מקונן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 5.8.07); ת"פ (י-ם) 19484-03-12 מדינת ישראל נ' אזברגה (פורסם בנבו, 8.7.13); ת"פ (חי') 31417-11-12 מדינת ישראל נ' שמלי (פורסם בנבו, 18.2.13); ת"פ (ב"ש) 533/09 מדינת ישראל נ' פלוני (פורסם בנבו, 13.6.10); פ"ח (י-ם) 11001/06 מדינת ישראל נ' פלוני (פורסם בנבו, 26.4.06); ת"פ (ב"ש) 2046-06-11 מדינת ישראל נ' כפיר סלומון (פורסם בנבו, 2.7.13)).

15. לצורך קביעת מתחם הענישה, על בית המשפט לשקול, בין היתר, את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ט(א) לחוק). במקרה דנן, אין המדובר אמנם בתכנון ממושך מראש של הדקירות, אולם הנאשם הוא שקרא למתלונן ליישב את הוויכוח ביניהם מחוץ לקניין והצטייד בסכין לצורך כך. הנאשם לא הושפע על ידי אחרים בביצוע העבירה וחלקו הוא עיקרי ומרכזי. הדקירות שנגרמו למתלונן בצוואר, בחזה ובגב הן דקירות במקומות רגישים ואך במזל לא נגרם נזק חמור יותר למתלונן. הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה היו וויכוח של מה בכך עם המתלונן, כשלא היה מקום וצורך ליישבו באלימות. הנאשם הבין את אשר הוא עושה ואת הפסול שבמעשה. אולם, כפי שציינתי בת"פ 25007-08-12 **מדינת ישראל נ' סליימה**, מיום 4.11.13, כשמדובר בבגיר צעיר - הנאשם היה כבן תשע-עשרה בעת ביצוע העבירה - יש לקחת בחשבון גם את יכולת השליטה העצמית המופחתת של צעירים המשתייכים לקבוצה זו, הקרובה יותר לזו של קטינים, גם בקביעת טווח הענישה. הוא הדין לגבי יכולתו להימנע מן המעשה ומידת השליטה שלו במעשה. אמנם, למעשה קדמה התגרות מילולית מסוימת מצד המתלונן. אולם, אין המדובר בהתגרות שהצדיקה אובדן שליטה בעוצמה כזאת. מעבר לכך, על אף הנאמר בתסקיר, עובדות כתב האישום אינן כוללות ציון של מצוקה נפשית של הנאשם עקב התעללות בו מצד נפגע העבירה.

16. בענייננו, סבורני כי שקלול הנתונים בהתייחס לעבירה בה הורשע הנאשם, מוביל לקביעת רף ענישה שבין 6 חודשים, שירוצו בעבודות שירות, לבין 24 חודשי מאסר בפועל. באשר לשיקולי השיקום מחד, ושיקולי הגנה על שלום הציבור מאידך, אינני סבור כי מתקיימים בנסיבות העניין שיקולי שיקום חריגים, המצדיקים חריגה לקולא מן המתחם, מחד, או שיקולי הגנה על שלום הציבור המצדיקים חריגה לחומרה, מאידך (ראו: סעיפים 40 ד ו- 40ה לחוק, בהתאמה). שיקולי שיקומו של הנאשם שהוא אדם צעיר בעל רקע נורמטיבי בראשית דרכו בחיים, צריכים במקרה זה להילקח במסגרת גזירת העונש בתוך הטווח, ולא לצורך חריגה מהם.

17. באשר לשיקולים שיש לשקול בתוך הטווח, אין ספק כי עונש מאסר בפועל יפגע קשות בנאשם בשל גילו הצעיר. ראו לעניין זה ע"פ 7781/12 **פלוני נ' מדינת ישראל** (מיום 25.6.13) (להלן: "**עניין פלוני**"). בנוסף, נפגעה גם משפחתו של הנאשם עקב ביצוע העבירה, שכן חויבה בפיצויים משמעותיים למשפחת נפגע העבירה במסגרת הליך הסולחה. הליך הסולחה עצמו ראוי להתחשבות לא רק כגורם המביא להרגעת הרוחות ולמניעת סכסוכים עתידיים, במיוחד במגזר הערבי שבו הוא מקובל, אלא גם בשל התחשבות גוברת בעמדת הקורבן בחקיקה ובפסיקה. לפיכך, הסדר סולחה המלווה בתשלום פיצויים יכול לשמש שיקול לקולא והוא מהווה אחת מהנסיבות לקולא הקשורות לביצוע העבירה והנוגעות לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי הקורבן בגין הנזק שנגרם בעטיה (סעיף 40א(5) לחוק).

18. בנוסף, נטל הנאשם אחריות, אף כי לא מלאה, על מעשיו וייחוס עיקר האחריות למעשה לגורמים חיצוניים, במסגרת תסקיר המבחן, אינו עומד לזכותו. עם זאת, הנאשם שיתף פעולה עם רשויות אכיפת החוק, הודה בעבירה, במסגרת הסדר, שבו ניתנה לו תמורה מסוימת בדמות הקלה בסעיף העבירה, וחסך זמן שיפוטי. הנאשם נאלץ לצאת לעבודה מגיל צעיר, אף כי לא הוצגו נסיבות חיים קשות במיוחד מעבר לכך. בנוסף, הנאשם נעדר עבר פלילי ועובדה זו צריכה להיזקף לזכותו.

19. במסגרת קביעת העונש בתוך המתחם, על בית המשפט להביא בחשבון גם שיקולי הרתעה אינדיווידואליים וכלליים. במסגרת זו העבירות הכרוכות בסכינאות הפכו למכת מדינה בקרב צעירים ובני נוער ויש לתת לעובדה זו משקל לכיוון של החמרה בענישה.

20. האיזון בין האינטרס הציבורי בהרתעה והגנה על ביטחון הציבור וההכרח להיאבק בתופעת הסכינאות, לבין האינטרס הציבורי והאישי בשיקומו של המערער שהוא בגיר צעיר אינו פשוט. כפי שנקבע בעניין פלוני, יש מקום לענישה מרתיעה בעבירות מסוג זה, אך מצד שני יש לשקול פוטנציאל השיקום של הנאשם הקשור בקשר אמיץ לגילו הצעיר ולמאפייניו כבגיר צעיר. האיזון בין שני רכיבים אלה של מקבילית הכוחות העונשית, מוביל אותי למסקנה כי יש להטיל על הנאשם עונש ממשי מרתיע ומציב גבולות של מאסר בפועל, אך זאת לתקופה שלא יהיה בה כדי לרפות את ידיו ולפגוע בסיכויי שיקומו בעתיד, זאת גם תוך התחשבות בהמלצת שירות המבחן.

21. עם זאת, אין לקבל את המלצת שירות המבחן להסתפק בעונש מאסר בעבודות שירות שכן המלצה זו אינה משקללת במקרה זה את האינטרס הציבורי ובמגור עבירות הסכינאות ואת מבחן ההלימה. ראו רע"פ 3223/05 **עופר שוקרון נ' מדינת ישראל** (מיום 1.6.05)

22. לאור האמור, אני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. שנים-עשר חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו (45 יום).

הנאשם יתייצב למאסרו בבית המעצר ניצן ברמלה ביום 10.3.2014 עד השעה 10:00 או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון.

עד למועד ההתייצבות יחולו תנאי השחרור כולל ההפקדה שחלו עד היום.

על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפונים: 08-9787377, 08-9787336.

ב. ששה חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים מיום שחרורו מבית הסוהר שלא יורשע בעבירת אלימות שהיא עוון; שנים עשר חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים, שלא יורשע בעבירת אלימות שהיא פשע.

ג. לאור הסולחה שנעשתה וכללה פיצוי למתלונן, אין מקום לפיצוי לנפגע העבירה.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום מהיום.

עמוד 6

ניתן היום, ה' אדר א' תשע"ד, 5 בפברואר 2014, במעמד הנוכחים.

משה יועד הכהן, שופט